

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1648/2020
10.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Тајјане Матковић Стефановић и Тајјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Борис Ј. Зорко, адвокат у ..., против туженог Акционарско друштво за грађевинску делатност „Центар“ АД Београд, Улица Бродарска бр. 1, чији је пуномоћник Игор Ољачић, адвокат у ..., ради поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2209/2018 од 06.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 10. децембра 2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се **УСВАЈА, ПРЕИНАЧУЈУ** се пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2209/2018 од 06.03.2019. године и пресуда Трећег основног суда у Београду П1 857/12 од 15.01.2018. године у првом, другом и четвртном ставу изреке, тако што се поништава као незаконито решење број 623 од 14.11.2011. године туженог Акционарско друштво за грађевинску делатност „Центар“ АД Београд о отказу Уговора о раду број 248 од 27.12.2006. године и пратећих анекса уговора о раду, и обавезује се тужени да тужиоца АА из ... врати на рад и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 284.250,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 2209/2018 од 06.03.2019. године одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Трећег основног суда у Београду П1 857/12 од 15.01.2018. године у ставу првом изреке, којим је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд поништи као незаконито решење број 623 од 14.11.2011. године туженог о отказу Уговора о раду број 248 од 27.12.2006. године као и пратећих анекса уговора о раду, као неоснован, у другом ставу изреке, којим је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од пријема писменог отправака пресуде, као неоснован, и у четвртном ставу изреке, којим је првостепени суд решио да свака странка сноси своје трошкове. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка по жалби, као неоснован.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, којом другостепену пресуду побија због битне

повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и 12. ЗПП и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 и 18/2020) и нашао да је ревизија тужиоца основана.

Другостепена пресуда донета је без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на које ревидент указује, нису законом предвиђен ревизијски разлог, према одредбама члана 407. Закона о парничном поступку. Изостанак разлога о оцени контрадикторности у исказима сведока на које је ревидент указивао у жалби, нема значај битне повреде одредаба парничног поступка у смислу члана 374. став 1. Закона о парничном поступку у ситуацији када је другостепени суд потврдио првостепену пресуду, те је по одредби члана 396. став 2. Закона о парничном поступку био овлашћен да пресуду не образлаже детаљно, с обзиром да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права од стране првостепеног суда.

Међутим, на чињенично стање утврђено од стране првостепеног суда судови су погрешно применили материјално право, одредбе Закона о раду.

Према утврђеним чињеницама од значаја за одлуку о тужбеном захтеву за поништај решења о отказу уговора о раду и анекса, и за обавезу туженог на враћање тужиоца на рад, тужилац је код туженог био у радном односу на неодређено време од 01.10.1994. године. Решењем туженог од 14.11.2011. године је тужиоцу престао радни однос због непоштовања радне дисциплине, утврђене Правилником о раду од 07.12.2006. године. Према тексту упозорења од 31.10.2011. године, тужени је упозорио тужиоца на постојање разлога за отказ уговора о раду. Тужилац је у поступку пред судом навео да упозорење о отказу није примио. Примио је решење о отказу. У погледу навода тужиоца да није примио упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, првостепени суд је оценио да ти наводи не стоје, да је упозорење тужиоцу достављено, али је тужилац пријем истог одбио. Како је оценио да постоји један од разлога наведених у решењу за отказ уговора о раду, у чињеницама које тужилац није спорио - да је између њега и директора туженог дошло до вербалног контакта, да је каменицом разбио шофершајбну возила директора, чиме је тужилац учинио повреду радне дисциплине, и како је оценио да је оспорено решење у формалном смислу законито, јер је тужени пре доношења решења тужиоцу доставио упозорење, на које се тужилац није изјаснио у остављеном року, првостепени суд је одбио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и за враћање тужиоца на рад. Разлоге првостепеног суда је прихватио и другостепени суд, налазећи да је оспорено решење донето у законито спроведеној процедури сходно Закону о раду, да је правилно и законито, и да нису повређена права тужиоца као запосленог.

Ревидент основано указује да се у конкретном случају не може сматрати да је тужени послодавац уредно доставио тужиоцу упозорење на постојање разлога за отказ уговора о раду, сагласно одредби члана 180. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.

24/2005, 61/2005 и 54/2009), који је био на снази у време доношења оспореног решења. Ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања у конкретном случају, према одредби члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, па ни разлози које ревидент истиче у вези оцене изведених доказа и образложења пресуда нижестепених судова који се тичу утврђења чињеничног стања из изведених доказа, нису од значаја. Међутим, према утврђеним чињеницама произилази напред наведено о погрешној примени материјалног права од стране нижестепених судова.

Одредбом члана 180. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. тачка 1. до 6. истог закона запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање пет радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу је послодавац дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ, и рок за давање одговора на упозорење. Према одредби члана 185. став 1. – 4. истог закона, уговор о раду отказује се решењем у писаном облику, које мора да се достави запосленом лично, у просторијама послодавца, односно на адреси пребивалишта или боравишта запосленог. Ако послодавац није могао да достави решење запосленом лично, дужан је да о томе сачини писмену белешку, у ком случају се решење објављује на огласној табли послодавца и по истеку 8 дана од дана објављивања сматра се достављеним. Иако тада важећим одредбама Закона о раду није било изричито прописано да се упозорење доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу уговора о раду из члана 185. истог закона, као што то изричито прописује сада важећа одредба члана 180. став 3. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 (одлука Уставног суда), 113/2017, 95/2018 (аутентично тумачење), ревизијски суд сматра да се начин достављања решења о отказу уговора о раду прописан одредбама члана 185. тада важећег Закона о раду односио и на достављање упозорења, и то зато, што је достављање упозорења битна радња у поступку пре престанка радног односа, као елемент поступка у случају отказа, без којег се не може сматрати законитим поступак отказа уговора о раду. Осим због важности достављања упозорења запосленом за законитост поступка отказа уговора о раду, лично достављање упозорења је обавезно и због тога што достављањем упозорења запосленом почиње да тече рок за изјашњење на наводе послодавца из упозорења. Управо овај значај достављања упозорења је узроковао и измене Закона о раду, којим је изричито прописано лично достављање упозорења запосленом, на начин као за достављање решења о отказу уговора о раду. Осим овога, за разумевање појма достављања, ревизијски суд сматра релевантним правила из одредаба Закона о општем управном поступку, којим је уређено лично достављање и којима се прописује садржина појма достављања, које се могу супсидијерно применити и у поступку послодавца за одлучивање о правима запослених. Према тим одредбама је лично достављање обавезно када од дана достављања почиње да тече рок који не може да се продужи (члан 75. став 1. Закона о општем управном поступку). Лично достављање састоји се од уручења писмена лицу коме је оно насловљено, као примаоцу (члан 75. став 3. Закона о општем управном поступку), што се потврђује доставницом, која садржи податке којима се идентификује уручено писмено, датум када је писмено уручено и потпис достављача и примаоца (члан 77. став 1. Закона о општем управном поступку).

Према томе, кад је утврђено да је тужилац одбио пријем, тада му упозорење није уручено, и не може се сматрати да му је достављено. Када прималац писмена одбије уручење, о томе онај који у име органа доставља писмено сачињава белешку и, према правилима прописаним за достављање решења о отказу уговора о раду, писмена се објављују на огласној табли послодавца и по истеку 8 дана од дана објављивања сматра се достављеним.

Како је овај поступак туженог изостао, није обезбеђено да се тужилац као запослени писаним путем упозна са постојањем разлога за отказ уговора о раду и притом да му се остави рок од најмање пет радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења, и не може се сматрати законито спроведеним поступак отказа уговора о раду.

Због тога је ревизија тужиоца усвојена, преиначена побијана другостепена и првостепена пресуда и решење о отказу уговора о раду поништено, те као последица незаконитог престанка радног односа одлучено је да се тужилац врати на рад, по одредби члана 191. став 1. Закона о раду.

Одлука је донета на основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

На основу одредаба члана 165. став 2. Закона о парничном поступку одлучено је о трошковима поступка, применом одредаба члана 153. став 1., 154. и 163. став 1. Закона о парничном поступку и важеће Адвокатске тарифе, тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка, у износима од по 18.000,00 динара за заступање од стране пуномоћника адвоката на рочиштима одржаним 24.10. и 12.12.2012., 26.02., 24.05, 24.09. и 12.12.2013., 27.03. и 17.06.2015., 29.08.2016., 03.02. и 27.10.2017. године и по 9.750,00 динара за приступ на рочишта која нису одржана, дана 22.11.2012., 11.09.2014., 21.12.2015., 09.03., 15.04., 23.06.2016. и 15.06.2017. године, и за састав жалбе против првостепене пресуде 18.000,00 динара, укупно 284.250,00 динара према опредељеном захтеву тужиоца.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић